

Akademický rok 2019/2020

Diplomová práce – posudek oponenta

Jméno a příjmení studenta: Bca. Kristýna Coufalová

Název práce: MECHANICKÉ VLNĚNÍ VZDUCHOVÝCH ČÁSTEČEK UVEDENÝCH DO POHYBU CHVĚJÍCÍM SE TĚLESEM

Slovní hodnocení:

Kristýna Coufalová mimo jiné vytváří DJ sety pro módní přehlídky a kluby. Postupně gradující koronavirová opatření jí donutily s touto činností přestat a zamyslet se nad zbývajícimi možnostmi prezentace a fungování kultury online. Kristýna v textové dokumentaci popisuje svoje osobní problémy při realizaci vlastních streamů a polemizuje nad smyslem streamovaných koncertů a obecného přesunu kulturního dění do virtuálního prostoru. Ve své reflexi se především zaměřuje na kvalitativní a funkční nedostatky streamu (špatný zvuk, nízké rozlišení, přerušování). Zkoumá digitální artefakty vzniklé nekvalitním přenosem a ty se jí stávají hlavním kompozičním materiálem pro výslednou práci – tímto přístupem navazuje na principy Glitch music 90.let. Akcentace práce je především na kolísavou kvalitu signálu. Tento v zásadě marginální problém však bude podle dosavadního vývoje rychlostí internetu a přenosových sítí brzy plošně odstraněn a s 5/6/7G sítěmi nebude problém streamovat cokoliv kamkoliv v plné kvalitě obrazu i zvuku. Tím spíše pak ale vyvstávají další aspekty streamování, které budou měnit a mění sociální fungování hudby i mimo dobu karantény, které však Kristýna v textu ani práci už příliš nereflektuje. Kromě kvantitativní inflace hodnoty dostupného obsahu „živé“ online hudby (Kristýna zde trefně poukazuje, že živost streamu nyní definují právě pouze technické chyby – jinak jej od předtočeného záznamu uživatel nemá možnost rozlišit) je možné zkoumat změny v de-re-socializaci, de-re-ritualizaci, de-re-kontextualizaci formátu koncertu.

Hudební antropolog Alan Parkhurst Merriam zkoumá roli hudby ve společnosti a definuje, že hudba má 10 základních funkcí. Některé z nich virtualita zásadně proměňuje: fyzická reakce, sociálně kontrolní funkce, kulturně stabilizační funkce, sociálně integrační funkce. Jak se právě sociální rozměry a role hudby v současnosti spolu s přesunem na internet proměňují by stálo zato v práci hlouběji zpracovat. A to nejen vztah autor – divák, ale především divák-divák. Rostoucí počet aplikací pro společné synchronizované jamování ukazuje, že změna probíhá nejen na straně konzumace, ale i tvorby hudby. Kristýna Coufalová ve své reflexi akcentuje však i nutnou přímou interakci hudebník – posluchač a dochází k přirozenému závěru, že streamovaný přenos toto (zatím) není schopen nahradit.

Samotná praktická práce je 7minutová zvuková koláž složená ze zvuků nahraných během karantény. Zvukové pasáže postupně houstnou a končí znenadání až v čistém šumu. V této závěrečné fázi jakéhosi datové přehlcení se znenadání vynořuje zpěv melodie lidové písně „Široký, hluboký“ známé například z pohádky Princezna ze mlejna a přináší nečekanou osamělost, lidskost a zřejmě nejsilnější emoční moment kompozice. Celá nahrávka je utopena v občasném echu a především nepřirozeném, dlouhém reverbu (dozvuku) – dle Keese Tazelaara (vedoucí Institute of Sonology) zbytečně nejnadužívanějším efektu. Efekty tak vytváří hlukovou stěnu a hrají dominantní zvukotvornou roli - bohužel více než samotné zdroje. Ty se tak stávají druhotnými. Veškeré nuance, detaily a syrovost nahrávek glitchových artefaktů jsou efektovou lázní zcela zamlženy a znemožňují jejich čtení a identifikaci. Takto masivní použití reverbu lze koncepčně číst snad jak pokus o vyjádření rozlehlosti virtuálního prostoru. Vznikl však neautentický zvukový prostor - v reálném prostředí nikdy není v takovéto kombinaci ozvěna a dozvuk – efekt tak hraje spíše roli syntezátoru, či generátoru zvuků. Samotné zdrojové nahrávky pocházejí i z reálného prostoru pokoje. Extrémní katedrálový dozvuk tak potlačil intimitu veškerých domácích „karanténních“ nahrávek a útržků hovorů. Nejsm si jist, zda takto intenzivní použití reverbu nebylo spíše manýrou než odůvodněným záměrem...

Rozsah vlastní audiopráce je relativně malý. Čitelnost zvoleného tématu je ze samotné zvukové kompozice v podstatě nemožná, ale to se doufám změní díky chystané formě prezentace nekvalitním streamem. Tuto prezentaci uvidím až přímo při obhajobách a vnímám, že pro vyznění práce bude zásadní. Proto si vyhražuji právo po shlédnutí performance ještě hodnocení změnit.

Práce hodnotím kladně za zpracování vysoce aktuálního tématu virtualizace kulturního prostoru a provozu. Téma je artikulováno osobním ale zároveň silně abstraktním způsobem, které možná až příliš znesnadňuje jeho čtení.

Otázky k rozpravě:

Jak se liší zvuk nahraný v karanténě a mimo karanténu?

Závěrečné hodnocení:

Práci doporučuji k obhajobě

Návrh klasifikace:

C

Posudek vypracoval: MgA. Jiří Suchánek

Datum: 10.8.202